

PRIVREDNA/GOSPODARSKA KOMORA
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Glasnik

Broj 166 april/travanj maj/svibanj 2019. Godina XIX

ISSN 1840-0310

22. međunarodni
SAJAM
GOSPODARSTVA
INTERNATIONAL BUSINESS FAIR
Mostar, 9.-13.4.2019.

zemlja partner
Kina

medijski pokrovitelji:
BHTV, Večernji list, Prvi.tv

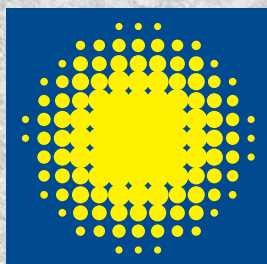
*Održan Sajam gospodarstva
Mostar 2019.*

*Uspješan nastup bh namjenske industrije
na Međunarodnoj izložbi naoružanja i
vojne opreme ASDA u Splitu*

ISSN 1840-0310

9 771840 031004

**PRIVREDNA/GOSPODARSKA KOMORA
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

CHAMBER OF ECONOMY OF THE FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

I M P R E S U M

Glasnik
Privredne/Gospodarske komore
Federacije Bosne i Hercegovine
Godina XIX
april/travanj maj/svibanj 2019.
GLASNIK uređuje
Redakcijski kolegij:

dr.sci.Marko Šantić dipl.ecc.
Mirsad Jašarspahić dipl.ig.maš.

Glavni urednik
Amela Kečo dipl.prav.

Izvršni urednik
Željko Raguž dipl.ecc.

Almin Mališević dipl.ing.maš.
Erina Lasić dipl.ing.agr.

Adresa:
Privredna/Gospodarska komora FBiH
za Glasnik –
Branislava Đurđeva 10/IV
71000 Sarajevo
Kontakt: glasnik@kfbih.com

Telefoni: 033 566 300, 217 782,036/332-963
Fax: 033 217 783,036/332-966

www.kfbih.com

Priprema i izdaje:
Privredna/Gospodarska komora FBiH

Cijenjeni privrednici,

pred vama je novo izdanje e-Glasnika Privredne/Gospodarske komore F BiH.

Prvi proljetni mjeseci su obilježeni brojnim sajamskim manifestacijama sa raznovrsnim događajima na marginama sajma u kojima Privredna/Gospodarska komora F BiH tradicionalno zauzima aktivnu ulogu.

22.međunarodni sajam gospodarstva Mostar 2019. održan je u periodu 09.13.04.2019.godine. Prema procjeni organizatora, ovogodišnji sajam je imao najveći broj izlagača i posjetitelja u svom dvadesetdvogodišnjem postojanju. Komora F BiH je imala izuzetno zapažen nastup ne samo u izložbenom dijelu, nego i na događajima u konferencijskom dijelu ove sajamske manifestacije. Stoga vam donosimo detalje sa održane Konferencije "Gospodarstvo - ključni čimbenik razvoja društva" i prezentacije novog zajedničkog turističkog proizvoda Bosne i Hercegovine, Srbije i Crne Gore .

U Splitu u Hrvatskoj, 12.4.2019. godine završena je peta Međunarodna izložba naoružanja i vojne opreme "Adriatic Sea Defense & Aerospace Exhibition and Conference – ASDA 2019".

Donosimo detalje sa uspješnog nastupa bh namjenske industrije na Međunarodnoj izložbi naoružanja i vojne opreme ASDA.

P/GKFBiH je učestvovala na prvom specijaliziranom sajmu tekstila, kože i obuće – TIMOD EXPO u Travniku, te na 36. Međunarodnom Sajmu namještaja i prateće opreme INTERIO 2019, koji je održan 13-17.03.2019 u centru Skenderija u Sarajevu.

Privredna/Gospodarska komora FBiH je takođe učestvovala na Međunarodnoj Konferenciji Zagreb Invest 2019, kao i na 5. Energetskom forumu u Neumu.

Na stranicama koje slijede uz ove, donosimo i druge zanimljive informacije, kao i najavu predstojećih sajmova:

9.međunarodni sajam energije, rudarstva, zaštite okoliša i prateće industrije ENERGA 2019 i
15. međunarodni sajam privrede u Tešnju.

Redakcijski kolegij

Mostarski sajam je primjer kako trebamo regionalno surađivati

22. međunarodni
SAJAM
GOSPODARSTVA
INTERNATIONAL BUSINESS FAIR
Mostar, 9.-13.4.2019.

zemlja partner
Kina

medijski pokrovitelji:
BHTV, Večernji list, Prvi.tv

Na Sajmu gospodarstva u Mostaru održana je konferencija „Gospodarstvo-ključni čimbenik razvoja društva“ u organizaciji Gospodarske komore FBiH i Sveučilišta u Mostaru, a uz suorganizaciju Foruma gospodarskih komora Jadransko-jonske makroregije, Foruma gradova Jadransko-jonske makroregije i Vanjskotrgovinske komore BiH.

Između ostalih sudionika izdvajamo dio izlaganja rektora Sveučilišta u Mostaru prof.dr. sc. Zorana Tomića koji je rekao da su se okupili na međunarodnoj konferenciji koja govori o gospodarstvu kao čimbeniku razvoja društva. S druge strane važno je za naglasiti da su ljudi važan čimbenik razvoja gospodarstva i ekonomije a organizacije su te koje povezuju ljude.

„Važno je da ova konferencija da svoju viziju razvoja tranzicijskog društva kakvo je društvo u BiH. Ekonomija ne može biti zatvorena niti ljudi mogu biti zatvoreni te organizacija koja je zatvorena ne može biti uspješna. Sveučilište u Mostaru se uključuje u ovakve skupove jer smatramo da je ono ključno u generiranju razvoja vizije društva. Za nas je da SUM-u vrlo važna digitalizacija te želimo promišljati kako digitalizaciju i visoku tehnologiju staviti u funkciju obrazovanja. Visoko obrazovanje treba generirati razvoj ekonomije, a ekonomija razvoj društva“, rekao je Tomić.

Marijana Čagalj predsjednica Foruma gospodarskih komora Jadransko-jonske makroregije te potpredsjednica Gospodarske komore RH kazala je da je njen osnovni cilj da se usvojena znanja iz RH prenesu u BiH. „samo zajedničkim udruživanjem ovu čitavu Jadransko-jonsku regiju možemo uzdignuti“.

Doc.dr.sc.Marko Šantić, predsjednik Gospodarske komore FBiH izrazio je zadovoljstvo što po prvi puta GK FBiH i Sveučilište u Mostaru zajedno sa Gradom Mostarom, Forumom komora Jadransko-jonske regije, Forumom Jadransko-jonskih gradova i Vanjskotrgovinskom komorom BiH zajednički organiziraju konferenciju ovoga tipa što je ujedno i prva zajednička konferencija ovih Foruma Jadransko-jonske makro regije.

„Prvi panel je Drugi sveučilišni gospodarski forum u suorganizaciji s Vanjskotrgovinskom komorom BiH, drugi panel je vezan za energetiku, a treći govori o turizmu“ rekao je Šantić.

Predsjednik Šantić je naglasio da je posljednji panel posebno prilagođen Gradu Mostaru jer se Mostar kandidirao za europsku prijestolnicu kulture 2024. godine.

„Govorit ćemo o turizmu povezanim s kulturnim nasljeđem na primjerima dobre prakse iz Jadransko-jonske makroregije. Na samome kraju panel će održati i Gospodarska komora RH, a govorit će se o arbitraži i rješavanju arbitražnih sporova“, rekao je Šantić te dodao:

„Drago mi je da je Dragan Čović visoki pokrovitelj ovoga događaja te da smo uspjeli objediniti SUM, GK FBiH, VTK BiH i sva tri foruma Jadransko-jonske makroregije tako da uistinu možemo kazati da se ovdje radi o pravoj međunarodnoj konferenciji, rekao je Šantić.

Budući da okosnicu pored ostalog čini i pitanje može li gospodarski sektor biti pozitivan pokretač razvoja u trenucima kada imamo činjenične zastoje na političkome planu Šantić je rekao da je svatko zadužen za svoj dio posla.

„Naravno da ne možemo odvojiti politiku od gospodarstva i da uvijek krizne situacije u političkome smislu lijepo minuse na gospodarski ambijent. Ali, ovakvim naporima, ovo što radimo na Mostarskom sajmu u smislu gospodarskog povezivanja, politika koja bezrezervno podržava gospodarska kretanja i pokušava što prije formirati vlast i staviti ta ekonomska i gospodarska pitanja na stol. Tu trebamo raditi pritisak, a Mostarski sajam je dobar primjer na koji način trebamo regionalno surađivati i krenuti prema euroatlantskim integracijama“, rekao je Šantić.

Pripremila: Josipa Topić

Welcome

DOGOVOR U MOSTARU:

BiH, Crna Gora i Srbija zajednički će dovesti turiste iz Kine

Gospodarska komora Federacija BiH bila je domaćin prezentacije novog zajedničkog turističkog proizvoda Bosne i Hercegovine, Srbije i Crne Gore. Predstavljanje održalo u sklopu Sajma gospodarstva u Mostaru.

Predsjednik Gospodarske komore FBiH Marko Šantić predstavio je novi turistički proizvod koji je plod suradnje tri države, a sama ideja rodila se na Sajmu turizma u Beogradu koji se održao prošle godine.

„Dogovorili smo da ovaj turistički proizvod bude namijenjen za treće i udaljene zemlje, a u prvom redu za Kinu. Ovaj prostor smatrat ćemo jedinstvenom cjelinom te ćemo napraviti jednu zajedničku turističku rutu koja će trajati od 12 do 16 dana“, rekao je Šantić.

Šantić je mišljenja da će ovaj jedinstveni projekt reprezentativno obuhvatiti najbolje od ove tri države koje su uključene u projekt s naglaskom na kulturno nasljeđe, prirodne ljepote, gastronomsku ponudu i avanturistički turizam.

Tajnica Udruženja za turizam Privredne komore Srbije Tijana Maljković napomenula je da su za zajednički na-

stup na dalekim tržištima potrebna minimalno tri partnera. „Plan je da do kraja ove godine zajedno sa lokalnim operaterima definiramo turističke rute koje će biti uključene u ovaj projekt. Želimo da svi aerodromi na ovome području budu uključeni u projekt te da na isti način budu promovirani“, rekla je Maljković.

Mirko Bošković iz Vanjskotrgovinske komore BiH rekao je da je VTK na sebe preuzela koordinaciju za BiH unutar ovoga projekta u kojem sudjeluju Gospodarska Komora FBiH i Privredna komora RS. Napomenuo je da je dogovor da turisti u svakoj od država borave podjednako u vremenu od 5 do 7 dana.

„Kada napravimo gotovi proizvod mi ćemo zajednički konkurirati za IPA programe što nam daje bolje financijske mogućnosti za marketing i brendiranje i promociju ponude za tržišta dalekog istoka“, rekao je Bošković.

Predstavnik Fortuna travela koji je operativni organizator za područje Federacije BiH naglasio je da još uvijek postoji nekoliko različitih opcija za razgledavanje turističkih potencijala FBiH. Prema njegovim riječima zamišljeno je da se iz Beograda ide ka Banja Luci, a onda daje prema FBiH. Planiramo uključiti Visoko, vezirski grad u Travniku, Sarajevo, Konjic, a onda bi se preko Blidinja išlo dalje ka Hercegovini. U Hercegovini su planirani obilasci Počitelja, Kravica, Međugorja i Mostara, a onda bi se nastavilo dalje prema Trebinju.

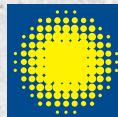
Danijela Lovrić, Tajnica udruženja za turizam Gospodarske komore FBiH je istakla da je u ovome projektu primarno turistima pokazati bogatu povijesnu i kulturnu baštinu ovih krajeva kao i predstaviti gastronomsku ponudu. „Početak projekta planiran je za 2020. godinu, a primarno je namijenjen tržištima dalekog istoka, odnosno Kini, Južnoj Koreji i Japanu“, kazala je Lovrić.

Pripremila: Josipa Topić

Gospodarska komora FBiH potpisala ugovor sa Udruženjem medijatora BiH

Udruženje medijatora
u Bosni i Hercegovini

PRIVREDNA/GOSPODARSKA KOMORA
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

CHAMBER OF ECONOMY OF THE FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

Na Sajmu gospodarstva u Mostaru, Gospodarska komora FBiH potpisala je Sporazum o partnerstvu za promociju i provođenje medijacije s Udruženjem medijatora Bosne i Hercegovine. Sporazum su potpisali Marko Šantić, predsjednik GK FBiH i Jagoda Ribica, članica Upravnog odbora Udruženja medijatora.

Što točno znači pojam medijacije i značaj ove suradnje za domaće gospodarstvenike pojasnio je predsjednik Gospodarske Komore FBiH doc.dr.sc. Marko Šantić:

“Kad se prave biznisi i ugovori uvijek dođe do nekih sporova, a na nekim razinama ti se sporovi mogu riješiti bez sudova. Zato su to medijatori, da na neki način pomognu, da se to riješi mirnim putem prije sudova. I na sudu kad postupak krene, i tada se može taj postupak mirno završiti i tada su ponovno na sceni” rekao je Šantić, dodavši da se ovim pomaže gospodarstvenicima da bespotrebno ne troše vrijeme i novac, ali i državi čiji će se zatrpali sudovi rasteretiti ovakvih slučajeva.

Privredna/Gospodarska komora FBiH je potpisivanjem ovog sporazuma proširila krug svojih poslovnih partnera sa kojima njeguje kvalitetan odnos.

Uspješan nastup bh namjenske industrije na Međunarodnoj izložbi naoružanja i vojne opreme ASDA u Splitu

U Splitu u Hrvatskoj, 12.4.2019. godine završena je peta Međunarodna izložba naoružanja i vojne opreme "Adriatic Sea Defense & Aerospace Exhibition and Conference – ASDA 2019". Na izložbi je učestvovalo 185 izlagača iz 26 zemalja.

U organizaciji Grupacije namjenske industrije Privredne/Gospodarske komore FBiH, na zajedničkom štandu, svoje proizvode i usluge prezentirali su IGMAN D.D. Konjic, UNIS GINEX D.D. Goražde, PRETIS D.D. Vogošća, KOTEKS PRODUCTION D.O.O. Tešanj i VITEZIT D.O.O. Vitez. Iz Bosne i Hercegovine na izložbi je nastupila i kompanija BINAS D.D. Bugojno.

IGMAN D.D. je proizvođač vojne i lovačke municije različitih kalibara sa različitim tipovima zrna. Proizvodnja vojne municije je prema NATO, MIL i ruskom standardu (NSA), a lovačke municije prema CIP i SAMMI standardu. Fabrika posjeduje certifikate osiguranja kvaliteta ISO 9001:2015, ISO 14001:2015, ISO 18001:2007 i u potpunosti je orijentisana na izvoz u preko 50 zemalja širom svijeta.

UNIS "GINEX" d.d. je kompanija za proizvodnju i promet hemikalija, pripalnih i inicirajućih sredstava. Ova kompanija osnovana je 1952. godine i poznati je proizvođač inicirajućih sredstava za vojnu i civilnu upotrebu. Posjeduju certifikate osiguranja kvaliteta ISO 9001:2015 i ISO 14001:2015, a svoje proizvode izvoze u više od 40 zemalja širom svijeta.

PRETIS D.D. je kompanija sa dugogodišnjim iskustvom, sa tehničkim i tehnološkim znanjem za proizvodnju minobacačke, artiljerijske, tenkovske municije i raketa. Proizvode municiju visokog kvaliteta, tačnosti i preciznosti. Posjeduju certifikat osiguranja kvaliteta ISO 9001:2015. Pod nazivom PRETIS egzistiraju od 1936 godine.

KOTEKS PRODUCTION D.O.O. je proizvođač odjeće, obuće i raznih dodataka namijenjenih profesionalcima u oblasti javne, vojne, državne i privatne poslovne bezbjednosti, kao i svim drugim korisnicima koji zbog prirode svog posla imaju potrebu za visokokvalitetnom odjećom, obućom i zaštitnom opremom. Radi se o vojnoj i taktičkoj opremi koja ispunjava sve taktičke zahtjeve koji mogu biti postavljeni pred izviđačke, diverzantske, protivterorističke, specijalne i policijske jedinice. Također, proizvode i balističke proizvode, kao što je proizvodnja zaštitnih prsluka, balističkih ploča i balističkih kaciga. Posjeduju certifikate ISO 9001-2008, ISO 14001-2004 i OHSAS 18001-2007.

VITEZIT D.O.O. je kompanija koja proizvodi plastični i praškasti (Amonex, Metan, Anfo) eksploziv.

BINAS D.D. se bavi proizvodnjom municije, upaljača, ručnih bombi i topovskih kapisli. Proizvode sve metalne dijelove koji se koriste u svim njihovim proizvodima (čelik, aluminij, mjed), kao i plastične dijelove.

Bosanskohercegovačke kompanije imaju dugogodišnju tradiciju u proizvodnji naoružanja i vojne opreme. Kvalitet bh proizvoda je prepoznat od strane kupaca, te ne predstavlja iznenađenje što su štandove bh kompanija posjetili brojni posjetioči, nacionalne delegacije i izlagači.

Zainteresiranim posjetiocima, predstavnici Komore su prezentirali proizvode i ostalih članica Grupacije namjenske industrije

Privredna/Gospodarska komora FBiH će nastaviti aktivnosti promocije bh proizvoda, kao i aktivnosti koje će privrednim društvima olakšati pristup novim tržištima.

P/G K FBiH

Prvi specijalizirani sajam tekstila, kože i obuće – TIMOD EXPO u Travniku

Prvi specijalizirani sajam tekstila, kože i obuće – TIMOD EXPO 2019 otvoren je u srijedu, 24.04.2019. godine u Travniku. Ova uspješna priča, u sebi nosi razmjenu znanja obrazovnih institucija, ali i praktičnog dijela. Posjetioči sajma imali su priliku upoznati se sa proizvodima dvadeset devet izlagača, iz šest zemalja: BiH, Hrvatske, Srbije, Slovenije, Poljske i Italije.

Sajam se održao u periodu od 24 - 26. aprila 2019. Godine, u prostorima PSKC „Pirota“ - Travnik. Riječ je o poslovnoj manifestaciji sa međunarodnim učešćem koja je na jednom mjestu okupila predstavnike sektora tekstila, kože, obuće, dobavljače mašina i opreme iz ove industrijske branše i dru-

ge aktere iz lanca vrijednosti predmetnih branši.

Sajam je koncipiran na način da pruži brojne mogućnosti domaćim i međunarodnim kompanijama, potakne dodatne investicije i olakša poslovnu saradnju u oblasti tekstila, kože i obuće, te da omogući uvid u trendove razvoja i perspektivu ove industrije. Prvi dan Sajma Timod EXPO 2019 obilježile su dvije modne revije na kojima su dva poznata bosanskohercegovačka brenda, Alma Ras i Dress Code by Prevent, predstavili svoje nove kolekcije, a nakon toga prezentaciju i stručno predavanje održao je Woflgan Weiss, jedan od vodećih stručnjaka u tekstilnoj branši.

Privredna komora Federacije BiH dala je svoju podršku navedenoj manifestaciji, te na marginama sajma strukovno Udruženje TOKO PKFBiH održalo je redovnu sjednicu Upravnog odbora. Ovo je bila idealna prilika da se razgovara o problematici sektora, ali i o značaju prezentiranja njegovih potencijala i uspjeha, nakon čega je upriličen i zajednički obilazak sajma.

Drugi dan Sajma Timod EXPO protekao je u znaku modnih revija za najmlađe i stručnih predavanja. Prvo predavanje na temu „Marketing i dizajn u svijetu mode“ održao je prof.dr. Besim Spahić, a izazvalo je veliko zanimanje posjetilaca i učesnika sajma. Modnu industriju Francuske, te načine razvijanja brendova u oblasti tekstila i mode predstavila je Liki Teng (Leekei Wai Han Teng), ekspertni konsultant USAID-ovg projekta WHAM. Liki Teng radi u modnoj industriji u Francuskoj i pomaže malim firmama u modnom i tekstilnom sektoru.

Modna revija dječijeg brenda SENSE

Međunarodni simpozij tekstilnog inženjerstva i modnog dizajna - TImod 2019

Već tradicionalno kao i prethodne tri godine, 25. Aprila 2019.godine, na Fakultetu za tehničke studije Univerziteta u Travniku otvoren je Međunarodni simpozij tekstilnog inženjerstva i modnog dizajna TImod 2019.

Organizator simpozija je Fakultet za tehničke studije Univerziteta u Travniku. Koorganizatori su Edukacijski fakultet Univerziteta u Travniku, Absolute group i Hasky sport. Partneri su RIGO D.O.O. Slovenija, Privredna/Gospodarska komora FBiH i TImod expo (sajam tekstila, kože i obuće).

U uvodnom obraćanju prisutne je pozdravio mr. sci. dr. Nihad Selimović, predsjednik Upravnog odbora Univerziteta u Travniku istakavši kako je ponosan što je ova organizacija postala tradicija, kao i jedan međunarodni događaj koji na jednom mjestu okuplja kako profesore i stručnjake, tako i privrednike iz oblasti tekstilne industrije iz BiH i regiona. Nakon svečane ceremonije održana su stručna predavanja i predstavljanje spoznora Simpozija, kompanije Rigo d.o.o iz Slovenije.

Cilj simpozija TImod 2019 je pronaći odgovore kako unaprijediti poslovanje domaćih kompanija kako bi se

dominacija lohn poslova koji čine preko 92% ukupnih aktivnosti promijenila u korist vlastitog proizvoda ili punog proizvoda. Želeći nastaviti sa permanentnom edukacijom profesora srednjih škola tekstilnog i kožarskog usmjerenja u Bosni i Hercegovini, TImod 2019 održani su stručni certificirani seminari. Ono što je važno napomenuti jeste da je održavanje stručnog Simpozija doprinosi donošenju kvalitetnih zaključaka te smijernica kada je tekstilna industrija u pitanju. Upravo na ovoj manifestaciji 2018.godine javila se ideje za organiziranjem specijalizovanog sajma, simboličnog naziva TIMOD EXPO, koji se i održao u Travniku.

Teme stručnih predavanja:

- „Novi materijali – tehnika elektroispredanja“ - prof. dr. Hrustem Smailhodžić, dekan;
- „Ispitivanje tekstila – moderni pristup“ - Šejla Džananović, mag. ing. hemije, kompanija Bosnainspekt d.o.o. Sarajeva;
- „Komunikacija u timu – četiri profila ponašanja“ - Saša Einsiedler, komunikologa iz Ljubljane, Republika Slovenija;
- „Svijet tekstila danas – svijet tekstila sutra“, prof. dr. Andrej Demšar, Univerzitet Ljubljana;
- „Položaj i uloga modne industrije Francuske u svijetu“ - Msc. Leekei Wai Han Tang, Pariza, Francuska.

Važno je napomenuti da se tradicija takmičenja učenika srednjih škola tekstilnog i kožarskog usmjerenja nastavlja. Tokom dana održano je takmičenje učenika, te s tim u vezi su proglašeni i najbolji učenici. Nagrade za najbolje obezbijedila je kompanija Rigo d.o.o. iz Slovenije, sponzor simpozija.

Konačni poredak škola nakon takmičenja je:

ŠIVENJE

1. Srednja škola za tekstil, kožu i dizajn, Sarajevo
2. Srednja mješovita škola „Mladost“, Zenica
3. Mješovita srednja tehnička škola Travnik
4. Mješovita srednja škola Tešanj

KONSTRUKCIJA

1. Mješovita srednja škola Tešanj
2. Mješovita srednja tehnička škola Travnik
3. Srednja mješovita škola „Mladost“, Zenica
4. Srednja škola Pere Zečevića, Odžak
5. Škola „Džemal Bijedić“, Goražde

Pripremila: Jasmina Zejnilagić dipl. ecc.

Privredna/Gospodarska komora FBiH na Međunarodnoj Konferenciji Zagreb Invest 2019

15. travnja 2019. godine u Kristalnoj dvorani hotela Westin održana je velika ulagačka konferencija, te susret investitora i industrije – Zagreb Invest 2019.

Konferencija je okupila veliki broj sudionika iz poslovnog, institucionalnog i akademskog života, te predstavnike političkih i poslovnih krugova iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Kine, Italije, Njemačke, Finske i šire regije. Predsjednik P/G K FBiH doc. dr.sc. Marko Šantić sudjelovao je u radu panela na temu „Direktna strana ulaganja u EU, Regiji i RH“.

VELIKA ULAGAČKA KONFERENCIJA
SUSRET INVESTITORA I INDUSTRIJE

ZAGREB 2019
INVEST

15.04.2019.
ZAGREB (HOTEL WESTIN)

Na panelu se raspravljalo o prigodnom predstavljeno osam ulagačkih ponuda iz oblasti turizma, drvne industrije i atraktivnih poslovnih zona. Predsjednik Šantić je predstavio dio ulagačkog potencijala Bosne i Hercegovine te pozvao investitore na ulagačke akcije u našoj zemlji kroz infrastrukturne, energetske, industrijske, turističke i poljoprivredne projekte apostrofirajući određene pogodnosti i prednosti Bosne i Hercegovine kao receptora za direktna strana ulaganja.

Održan 36. Međunarodni sajam INTERIO 2019

Drveni klaster
"Namještaj i drvo"

PRIVREDNA/GOSPODARSKA KOMORA
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Program drvno - tehnološke konferencije Skenderija - sajam "Interio 2019" - 13.03.2019. u 13:00 "SARAJEVO WOOD DAYS"

36. Međunarodni Sajam namještaja i prateće opreme INTERIO 2019, održan je 13-17.03.2019.godine u centru Skenderija u Sarajevu. Sajam je okupio veliki broj poslovnih ljudi, predstavnika fakulteta, studenata i učenika i posjetilaca.

Dualno obrazovanje uzdanica razvoja drvne industrije u BiH

rečeno je na Drvno-tehnološkoj konferenciji „SARAJEVO WOODS DAYS" koja je organizirana u sklopu Sajma INTERIO u organizaciji Klastera „Namještaj i drvo BiH" uz partnerstvo i podršku Privredne/Gospodarske komore FBiH.

Drvna industrija je sektor koji ima potencijal za brži razvoj i veći izvoz finalnih proizvoda i iz godine u godinu bilježi suficit u razmjeni sa ino tržištem. Naši proizvođači su u samom vrhu proizvodnje namještaja od masivnog-drвета, slobodno se može reći da smo lideri u proizvodnji u JI Evropi pored problema u raspodjeli sirovine i nepostojanja zakonske regulative (Zakona o šumama FBiH), a kada bismo imali to riješeno, rezultati bi bili mnogo veći i okrenuli bi se izvrsnosti u proizvodnji.

Međutim, jedan od konstantnih problema je obrazovanje što je i rečeno na panel diskusiji na Konferenciji na kojoj su učestvovali predstavnici zakonodavne izvršne vlasti, privrednici i obrazovne institucije, u svrhu boljeg razumijevanja sa aspekta privrede i obrazovanja.

Dualni sistem obrazovanja je percepcija koju treba mijenjati u sistemu obrazovanja. To je kompleksna tema koja se može riješiti uspješnom suradnjom političkog, privrednog i obrazovnog sistema uz uspostavljena efikasna

zakonska rješenja.

U dualnom sistemu, privreda je ta koja preuzima veću odgovornost od obrazovnih institucija jer su dužni osigurati licencirane predavače u kompaniji, zatim evaluaciju kompetencija nakon izvjesnog vremena od strane stručnih ljudi, zatim osigurati zaštitu na radu i platu učenu/studentu.

Privrednici kao problem naglašavaju odsustvo podrške vlasti prema privrednicima, jer se sav teret dualnog obrazovanja stavlja njima. Privrednicima je jako važno da surađuju sa obrazovnim institucijama – školama i fakultetima, ali ta suradnja nije onakva kakva bi trebala biti.

Privrednicima se ne daje prostor u kreiranju nastavnih programa koji se implementiraju u školama, nemaju priliku da učestvuju u upisnim kvotama za određena zanimanja.

Zaključak je da je obrazovni sistem zreo za promjene i tješnju suradnju svih sudionika i da se odmah treba raditi na poboljšanju i primjeni dualnog obrazovanja.

Pripremila: Šemsa Alimanović dipl.ing.šum.

Održan sastanak odbora Grupacije šumarstva i drvne industrije P/G K FBiH

ŠTO PRIJE URADITI KRITERIJ ZA RASPODJELU SIROVINE DRVOPRERAĐIVAČIMA

bila je glavna tačka rasprave na 3. sastanku Odbora Grupacije šumarstva i drvne industrije P/G K FBiH, koji je 28.03.2019. godine održan u kompaniji SECOM VISOKO.

Prisutni članovi Odbora saglasni su da je najveći problem raspodjela sirovine drvoprerađivačima, iz razloga što su kapaciteti za preradu 3 puta veći od drveta bukve koja se može sjeći.

Razgovaralo se i na koji način prebroditi sadašnju situaciju uzimajući u obzir sve okolnosti koje opterećuju ove sektore. Svakako treba preispitati rješenja koja su izdata za pilane, normativno regulisati stvari što se tiče Kantona/Federacije/Države vezano za raspodjelu sirovine.

Istakli su da trebaju podržati i ojačati rad Komore kao institucije koja je važna karika u predstavljanju sektora kod izvršne i zakonodavne vlasti na svim nivoima i traženju rješenja za poboljšanje i olakšanje rada šumarstva i drvne industrije. Također je naglašeno kako treba više medijski promovisati ove sektore, koji su među najvažnijim sektorima u razvoju FBiH i BiH.

Usvojen je Izvještaj o radu Grupacije za 2018. godinu i predloženi usvojen Plan rada Grupacije za 2019. godinu.

Kompanija SECOM VISOKO bila je dobar domaćin i pokazala da je društveno odgovorna kompanija. Pogoni u kojima se odvija proizvodnja su tehnološki na visokom nivou uz primjenu standarda koji garantuju izradu proizvoda visokog kvaliteta koji su našli svoj put na tržište EU.

Pripremila: Šemsa Alimanović

Konferencija Kupres 2019: „Budućnost šumarstva i prerade drveta u BiH“

Organizator Konferencije Kupres 2019. je Hrvatski drveni klaster, ŠGD Hercegbosanske šume Kupres i Privredna/Gospodarska komora FBiH uz aktivno učešće Drvnog Klastera Hercegovina, Klastera Namještaj i drvo, predstavnika izvršne i zakonodavne vlasti na svim nivoima, predstavnika Šumarskog fakulteta Sarajevo, Tehničkog fakulteta iz Bihaća, Šumarskog fakulteta Banja Luka, FIPA-e, Ustanove za obrazovanje odraslih B. Luka, Srednje škole Olovo, predstavnika šumarstava i proizvođača namještaja i drugih finalnih proizvoda, kao i predstavnika iz EU i okruženja.

Prisutnima se obratio predsjednik Privredne/Gospodarske komore doc. dr.sc. Marko Šantić rekavši da su ovi sektori strateški za razvoj BiH i da vlasti to moraju prepoznati. Ova Konferencija predstavlja vrhunsku interakciju struke i prakse odnosno osoba koje u znanstvenom dijelu imaju što reći o šumarstvu i drvnjoj industriji.

„Privredna/Gospodarska komora dat će punu podršku ovim sektorima. Ovdje prisustvuju naše članice i želimo da sa ove konferencije uputimo jasne poruke o potrebi stvaranja povoljnih uvjeta za poslovanje ovih sektora i za dalja ulaganja u razvoj proizvoda veće dodane vrijednosti,” istakao je Šantić. Drvna industrija postiže izuzetne rezultate u međunarodnoj trgovini i sa ostvarenim suficitom doprinosi ukupnom razvoju FBiH i BiH. Naši proizvodi od masivnog namještaja su prepoznati u svijetu i u nekoliko proteklih godina dobivaju vrhunske nagrade za dizajn.

Na Konferenciji se govorilo o trendovima i izazovima u gospodarenju šumama u EU, velikom utjecaju politike zaštite okoliša na šumarstvo i naporima EUSTAFOR-a (Evropsko udruženje koje upravlja državnim šumama) da se primijeni globalna politika zaštite okoliša koja će se dalje prenositi na lokalne partnere.

Također, razgovaralo se o najboljim evropskim praksama, certificiranju, lancima vrijednosti, brendiranju, stranim investicijama u ovom sektoru, domaćim investicijama, tržišnim kretanjima drvnih sortimenata, valorizaciji biomase i energetskog drva.

Na Okruglom stolu "Brendiranje drvnih proizvoda iz Bosne i Hercegovine" zaključeno je da se u medijima treba više govoriti o šumarstvu i drvnjoj industriji. Potrebna je sinergija svih sudionika u lancu kao i umrežavanje kako bi na svim portalima bile istaknute novosti vezano za šumarstvo i drvnu industriju, te je potrebno stalno upućivati na deminiranje šumskih područja zbog sirovine koja se nalazi u njima i sigurnosti radnika šumarstava, rekreativaca i turista.

Pripremila: Josipa Topić

8. Konferencija proizvođača i otkupljivača jagodastog voća

Uz podršku Caritasa Švicarske, a u organizaciji Saveza proizvođača jagodičastog voća u BiH održana je, 24.04.2019. godine, u hotelu Hills, u Sarajevu "8. godišnja konferencija proizvođača i otkupljivača jagodičastog voća u Bosni i Hercegovini".

Na konferenciji je učestvovalo preko 60 predstavnika privatnog i javnog sektora, predstavnika međunarodnih organizacija i državnih institucija, kao i predsjednik Udruženja Otkupljivača i prerađivača jagodastog voća PKFBiH, te su predstavljeni trendovi u otkupu, preradi i plasmanu jagodastog voća u Bosni i Hercegovini, regiji i zemljama EU.

Prof.dr. Zoran Keserović, sa Poljoprivrednog fakulteta, Univerziteta u Novom Sadu prezentirao je sektor jagodastog voća u Srbiji sa fokusom na malinu i jagodu, a direktor Saveza proizvođača jagodičastog voća Kosovo, g. Kujtim Lepaja, prisutnima je predstavio stanje sektora u Kosovu.

Rukovodilac sektora voća i povrća, USAID/Sweden FARMA II Projekt, g. Velibor Trifković prezentirao je stanje sektora u Bosni i Hercegovini te upoznao prisutne sa aktivnostima FARMA II Projekta. Rezultati ostvareni u proizvodnji malina u 2017. godini od 22.700 tona, plasmana kao 8. zemlja po proizvodnji malina u svijetu i vrijednosti izvoza od 80 miliona KM dovoljno govori o važnosti i uspješnosti ovog sektora. Upravo zbog ostvarenih rezultata, stoga je cilj Konferencije bio pokretanje dijaloga između ključnih aktera u proizvodnji, preradi i plasmanu jagodičastog voća u BiH, u cilju definisanja ključnih tačaka za dalji rad na jačanju, razvoju i očuvanju leaderske pozicije maline u BiH.

MALINE: Osnovni pokazatelji – BiH

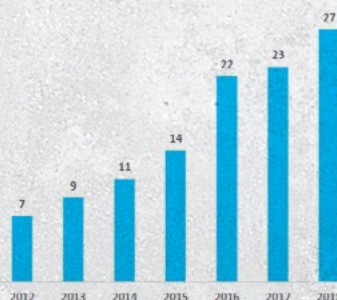

27.466 tona

proizvodnja maline u BiH
(podatak za 2018. godinu)
Izvor: Agencija za statistiku BiH

Proizvodnja u 000 tona

Održan Peti Energetski samit u BiH

Tokom tri dana trajanja 5. Energetskog samita, održanog u Neumu od 16.–18. aprila 2019, godine, preko 600 učesnika i donosilaca odluka razgovaralo je o reformi energetskog sektora u našoj zemlji

Održavanje Energetskog samita su kroz uvodna obraćanja pozdravili i podržali ambasadori SAD, SR Njemačke, Velike Britanije, premijer Federacije BiH i drugi gosti.

Zajednički organizatori Energetskog samita su: USAID projekat Investiranje u sektor energije (EIA), Njemačko društvo za međunarodnu saradnju (GIZ) kroz projekte "Poticanje obnovljivih izvora energije u BiH" i "Poticanje energetske efikasnosti u BiH" i Britanska Ambasada Sarajevo, uz pokroviteljstvo Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine, Državne regulatorne komisije za električnu energiju, Regulatorne komisije za energiju u FBiH i Regulatorne komisije za energetiku RS.

Energetski samit okupio je predstavnike vlasti, privrednike, međunarodne i domaće eksperte, investitore, nevladine organizacije, predstavnike akademske i stručne zajednice itd. a glavna tema Samita ove godine bila je energetska tranzicija Bosne i Hercegovine, Energetska tranzicija u praksizapravo znači prelazak na nove sisteme koji podrazumijevaju povećan udio obnovljivih izvora energije, veće uštede energije i aktivniju ulogu potrošača. Na jednom od panela o energetske tranziciji, na kojem su učestvovali eksperti i predstavnici vlada, istaknuto je da taj proces predstavlja veliki izazov i priliku za elektroenergetski sektor u BiH.

Kroz panele i prezentacije obuhvaćen je širok dijapazon tema, između ostalih: pozicija u kojoj se nalazi energetski sektor BiH, status i izazovi tržišta električne energije u energetske tranziciji, reforma sistema poticaja za OIE i građansku energiju, energijska efikasnost kao element energetske tranzicije, perspektive gasnog sektora u toj tranziciji te uloga medija u tranziciji energetskog sektora.

Tokom diskusija razmatrani su ciljevi energetske tranzicije u odnosu na evropsku energetske politiku i načini njihovog dostizanja, te predložene preporuke predstavnicima vlasti, koje mogu poslužiti kao smjernice za ovaj vrlo važan proces.

Predstavnici Privredne/Gospodarske komore uzeli su aktivno učešće u radu dvije radne grupe i to: radne grupe za izradu Integriranog energetskog i klimatskog plana u BiH (NECP), kao i radne grupe za određivanja potencijala biomase u BiH (zajednički program u oblasti bioenergije u BiH).

Na Samitu je više puta potvrđen ranije usaglašeni stav da je potrebno intenzivirati reformu energetskog sektora i saradnju svih institucija kako bi u narednom periodu Bosna i Hercegovina u prvom planu usvojila Državni zakon o električnoj energiji i plinu i time se uskladila sa Trećim energetskim paketom što je u skladu sa zahtjevima Energetske zajednice, te usvojila potrebne izmjene zakona o energetske efikasnosti i obnovljivim izvorima energije.

Pripremile: Š. Alimanović i L. Sadiković

P/G K FBiH I USAID WHAM potpisali ugovor o dodijeli granta

PRIVREDNA/GOSPODARSKA KOMORA
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
CHAMBER OF ECONOMY OF THE FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

U prostorijama Privredne/ Gospodarske komore FBiH, 17.04.2019., potpisan je ugovor u okviru Projekta "Razvoj radne snage i većeg pristupa tržištima – WHAM" finansiranog od strane USAID-a.

Radi se o Projektu "Razvoj automobilske industrije BiH kao jednog od ključnih generatora razvoja industrije BiH – učešće na sajmu Global Automotive Components and Suppliers Expo 2019, 21.5 – 23.5.2019. Stuttgart, Germany".

Potpisnici ugovora su potpredsjednik P/G komore FBiH g. Mirsad Jašarspahić i direktor projekta g. Fuad Čurčić. Potpisivanje ovog projekta, predstavlja nastavak uspješne poslovne saradnje započete prethodne godine kada je USAID WHAM projekat također podržao aktivnosti koje provodi P/G komora FBiH odnosno nastup bh. kompanija na prestižnom sajmu IZB 2018 u gradu Wolfsburgu, SR Njemačka.

Ovaj put, podrška se ogleda u finansiranju većeg dijela troškova izlaganja kompanija iz automobilske industrije na sajmu "Global Automotive Components and Suppliers Expo 2019" koji se održava od 21.05. do 23.05. u Stuttgartu, a koji predstavlja jednu od 5 tematskih cjelina u okviru "Stuttgart Automotive Week". Ovaj put 6 kompanija iz BiH će imati priliku da svoje najnovije proizvode i dostignuća predstavljaju po prvi put pred više od 900 izlagača iz više od 50 država svijeta.

WHAM projekat dizajniran je na način da stimuliše kreiranje novih radnih mjesta kroz unapređenje trgovinske integracije BiH i ekspanzije na tržište EU i regiona. Prioritet i fokus projekta su brzo-rastuća, izvozno orijentisana preduzeća sa ciljem proširenja kapaciteta, pristupa novim tržištima i sposobnostima generisanja novih radnih mjesta.

Sredstvima podrške kroz USAID-ov WHAM projekat, kompanijama će se omogućiti kvalitetnija promocija, edukacija od strane stručnjaka s ciljem bolje pripreme za nastup na sajmovima te upoznavanje sa tokovima i trendovima danas prisutnim u automobilskoj industriji Evrope i svijeta.

pripremio: Armin Hodžić dipl. ing. el.

U susret sajmu ENERGA

Poslovni susreti firmi ENERGA b2b 2019
11.-12. juni 2019.god. Sarajevo, Bosna i Hercegovina

Poslovni susreti firmi ENERGA b2b 2019

*u okviru 9.međunarodnog sajma energije, rudarstva,
zaštite okoliša i prateće industrije
ENERGA 2019*

Sarajevska regionalna razvojna agencija SERDA i Evropska poduzetnička mreža u Bosni i Hercegovini (EEN) uz podršku Privredne/Gospodarske komore FBiH, Fondacije za razvoj odnosa BiH i Turske – BIGMEV, Tuzlanskog sajma, te brojnih međunarodnih organizacija i agencija za podršku biznisu iz Evropske unije i regiona organizuje poslovne susrete firmi u okviru 9.međunarodnog sajma energije, rudarstva, zaštite okoliša i prateće industrije ENERGA 2019 (11. – 13.06.2019.). Za više informacija o sajmu posjetite <http://energa.ba/>

Poslovni susreti firmi ENERGA b2b 2019će se održati 11. i 12. juna 2019.god. u Centru Skenderija, Sarajevo i imaju za cilj da podrže kompanije u pronalasku internacionalnih partnera na sajmu. Učesnici mogu ugovoriti sastanke sa potencijalnim partnerima u skladu sa svojim potrebama i interesima, te direktno razgovarati o mogućnostima saradnje.

U proteklim godinama sajam i prateća konferencija ENERGA svojim sadržajima i strukturom učesnika potvrdili su se kao uspješan i atraktivan poslovni događaj, te svrstali među najznačajnije manifestacije u oblasti energetike u regiji. Sajam ENERGA je mjesto susreta uglednih domaćih i inostranih kompanija na kojem se prezentiraju trendovi, te raznovrsna istraživačka i proizvodna ostvarenja u oblastima proizvodnje i distribucije električne energije, fosilnih goriva, obnovljivih izvora energije, energetske učinkovitosti, prateće industrije (metalska, mašinska, građevinska i inženjering), kao i različiti oblici poslovne saradnje, domaćih i inostranih kompanija.

Svjesni činjenice da inovativnost i tehnološki napredak čini osnovicu za dalji razvoj sektora, za 9. izdanje ENERGA najavljujemo veće prisustvo studenata, mladih stručnjaka i „start-up“ kompanija koji će kroz posebno osmišljen program, sesije i dizajnirani sajamski izložbeni prostor moći prezentovati svoje poslovne ideje i projekte.

Tematske oblasti poslovnih susreta:

- Energija
- Električna i elektronika
- Rudarstvo
- Zaštita okoliša
- Metali i proizvodi od metala
- Autoindustrija
- Mašine i uređaji
- Građevinarstvo i građevinski materijali
- Inženjering, dizajn i konsalting
- Žensko poduzetništvo

Zašto učestvovati:

Učešće na poslovnim susretima je besplatno i uključuje:

- Raspored sastanaka za svaku pojedinačnu firmu (prethodno ugovoreni 25-minutni bi lateralni sast)
- Informativni paket dostavljen na dan poslovnih susreta
- Poslovna podrška osoblja Evropske poduzetničke mreže u BiH (EEN) prije, tokom i nakon poslovnih susreta

Mjesto poslovnih susreta:

Centar Skenderija, Terezija bb, Sarajevo, Bosna i Hercegovina

ENERGA

Besplatno se registrujte za učešće na poslovnim susretima i rezervišite svoje sastanke na stranici:
<http://energa2019.talkb2b.net>

Za dodatne informacije i pomoć prilikom registracije kontaktirajte Sarajevsku regionalnu razvojnu agenciju SERDA, odjel Evropske poduzetničke mreže u BiH, kontakt osoba: Aida Džamalija Duran, tel: +387 33 652 935, e-mail: aida@serda.ba

U susret 15.međunarodnom sajmu privrede u Tešnju

15. Međunarodni sajam privrede Tešanj 2019 – “ Regionalna privredna saradnja ”

Od 13.-16.06.2019.godine na lokalitetu Kraševo DC – Carina održati će se jubilarni 15. Međunarodni sajam privrede Tešanj 2019 na prostoru koji obuhvata više od 18.000 m², 6.000 m² zatvorenog izložbenog prostora i preko 12.000 m² otvorenog izložbenog prostora.

Sadržajan popratni program – panel diskusije, tematska predavanja, prezentacije, B2B sastanci – će doprinijeti poslovnom povezivanju, te razmjeni iskustava, informacija i dobrih praksi.

Kako bismo potakli jačanje saradnje zemalja regiona centralna tema je „Regionalna privredna saradnja“, a zemlja partner je Republika Sjeverna Makedonija. Generalni pokrovitelj je Vijeće ministara BiH.

Partneri na projektu su: Vlada Federacije BiH, Vlada Ze-Do kantona, Privredna/Gospodarska komora FBiH i Općina Tešanj, a samu privrednu manifestaciju će podržati i mnogobrojni sponzori.

Shodno iskoraku u organizaciji, na ovogodišnjem Sajmu privrede u Tešnju očekujemo preko 300 izlagača, privrednika iz Bosne i Hercegovine, regije i zemalja EU, javnih kompanija, predstavnike privrednih komora, javne uprave, međunarodnih organizacija i diplomatskih predstavništava.

Budite partner uspješnih!